

Ecologisch onderzoek
Wet natuurbescherming

Langendijksestraat 36 te Roosendaal

Ecologisch onderzoek: Wet natuurbescherming Langendijksestraat 36 te Roosendaal

Colofon

Projectnummer : 135400EC01-V1

In opdracht van : Drieweg Advies
Kampweg 10
5469 EX Keldonk

0413-216125
Info@drieweg.com

Opgesteld door : Mil van, C.M BSc.

Status : Definitief

Aantal pagina's : 18, exclusief bijlagen

Dit rapport kan geciteerd worden als:

Drieweg Advies, 2020. *Ecologisch onderzoek: Wet Natuurbescherming Langendijksestraat 36 te Roosendaal.*

Samenvatting

Op de locatie Langendijksestraat 36 te Roosendaal is de initiatiefnemer, de heer Damink, voornemens de schuren op de achterzijde van zijn perceel te slopen, de coniferenbomen aan weerszijde van deze schuren te verwijderen en een huis te realiseren aan de zuidzijde van zijn perceel op het akkerland. De schuren hebben eerst gefungeerd als varkensstallen, deze zijn uiteindelijk bij beëindigen dicht gestort met puin. Momenteel worden de schuren enkel voor opslag gebruikt.

Voor de geplande activiteiten dient een ecologische quickscan uitgevoerd te worden voor de gehele planlocatie, waarbij de verwachting voor alle mogelijk aanwezige beschermde soorten wordt weergegeven en onderbouwd. De ecologische quickscan, bestaande uit bureauonderzoek en een oriënterend veldonderzoek, heeft tot doel om bij de planning van de uitvoeringswijze van de ontwikkelingen rekening te kunnen houden met aanwezige beschermde flora- en faunasoorten.

Tijdens het veldonderzoek is een nestlocatie van een duif aangetroffen in de coniferenbomen aan de noordzijde van het perceel. Nestlocaties van andere vogelsoorten zijn niet aangetroffen binnen de bebouwing, ondanks invlieg mogelijkheden voor kleinere vogels. Nestlocaties van kleinere zangvogels zijn wel aangetroffen in een meer oostelijk deel van de tuin, welke behouden blijft.

De daken en ruimtes van de beide gebouwen zijn onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizenactiviteiten. In de bebouwing zijn geen sporen gevonden van langdurig gebruik door vleermuizen, zoals vleermuiskeutels en prooiresten (afgebeten vleugels van [nacht]vlinders of chitine resten en urinesporen). Fysieke exemplaren zijn niet aangetroffen op de locatie. Het merendeel van de bebouwing wordt gedeeltelijk niet geschikt bevonden voor vleermuizen vanwege het ontbreken van aanhechtingsplaatsen door een te gladde ondergrond en door mogelijke frequente klimaatschommelingen in de muren.

De sloop van de schuren is uitvoerbaar mits er bepaalde maatregelen in acht worden genomen. De sloop moet plaatsvinden buiten het broedseizoen in verband met mogelijke nieuwe aanwezige beschermde vogelnesten net als het verwijderen van de coniferenbomen. Met de sloop en de bouw mag er geen verstoring van licht optreden in verband met foeragerende en/of overvliegende vleermuizen in de schemer -en nachtperiode.

De ontwikkeling van het nieuwe woonhuis wordt tevens mogelijk geacht. Rondom het nieuwe woonhuis blijft het agrarisch gebied beschikbaar voor de aanwezige soorten. De nieuwe tuin kan eventueel bijdragen aan en vergroting van het habitat van de al aanwezige soorten, mits goed ingepast.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING.....	
INHOUDSOPGAVE	
1. INLEIDING	1
1.1. GEBIEDSBESCHRIJVING	1
1.2. BESCHRIJVING INGREEP.....	2
1.3. GELDIGHEID ONDERZOEK	2
2. WERKMETHODE	3
2.1. BUREAUONDERZOEK	3
2.2. VELDONDERZOEK	3
3. RESULTATEN	4
3.1. ALGEMENE BESCHRIJVING TERREIN.....	4
3.2. REPTIELEN	6
3.2.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	6
3.2.2. <i>Veldbezoek</i>	6
<i>Effectbeoordeling</i>	6
3.3. AMFIBIEËN.....	7
3.3.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	7
3.3.2. <i>Veldbezoek</i>	7
3.3.3. <i>Effectbeoordeling</i>	7
3.4. VISSSEN	8
3.4.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	8
3.4.2. <i>Veldbezoek</i>	8
3.4.3. <i>Effectbeoordeling</i>	8
3.5. VAATPLANTEN	9
3.5.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	9
3.5.2. <i>Veldbezoek</i>	9
3.5.3. <i>Effectbeoordeling</i>	9
3.6. GRONDGEBONDEN LANDZOOGDIEREN	10
3.6.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	10
3.6.2. <i>Veldbezoek</i>	10
3.6.3. <i>Effectbeoordeling</i>	10
3.7. VLEERMUIZEN.....	11
3.7.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	11
3.7.2. <i>Veldbezoek</i>	11
3.7.3. <i>Effectbeoordeling</i>	13
3.8. VOGELS.....	14
3.8.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	14
3.8.2. <i>Veldbezoek</i>	14
3.8.3. <i>Effectbeoordeling</i>	16
3.9. ONGEWERVELDEN	17
3.9.1. <i>Literatuuronderzoek</i>	17
3.9.2. <i>Veldbezoek</i>	17
3.9.3. <i>Effectbeoordeling</i>	17
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
5. LITERATUURLIJST	19
5.1. LITERAIRE REFERENTIES.....	19
5.2. GEBRUIKTE WEBSITES	19
6. BIJLAGEN	
BIJLAGE 1: TOETSINGSKADER	

1. Inleiding

Op de locatie Langendijksestraat 36 te Roosendaal is de initiatiefnemer, de heer Damink, voornemens de schuren op de achterzijde van zijn perceel te slopen, de coniferenbomen aan weerszijde van deze schuren te verwijderen en een huis te realiseren aan de zuidzijde van zijn perceel op het akkerland. De schuren hebben eerst gefungeerd als varkensstallen, deze zijn uiteindelijk bij beëindigen dicht gestort met puin. Momenteel worden de schuren enkel voor opslag gebruikt.

Voor de geplande activiteiten dient een ecologische quickscan uitgevoerd te worden voor de gehele planlocatie, waarbij de verwachting voor alle mogelijk aanwezige beschermde soorten wordt weergegeven en onderbouwd. De ecologische quickscan, bestaande uit bureauonderzoek en een oriënterend veldonderzoek, heeft tot doel om bij de planning van de uitvoeringswijze van de ontwikkelingen rekening te kunnen houden met aanwezige beschermde flora- en faunasoorten. Om dit inzichtelijk te maken wordt per soortgroep het actueel en potentieel voorkomen beschreven. Voor een overzicht van het toetsingskader, zie bijlage 1. Als er sprake is van mogelijke vleermuisactiviteiten wordt door een bebouwingsonderzoek de mogelijke rustlocaties in kaart gebracht en het gebruikt hiervan beoordeeld.

Vragen die centraal staan binnen de ecologische quickscan:

- ❖ Welke wettelijk beschermde flora- en faunasoorten zijn (potentieel) in het onderzoeksgebied aanwezig?
- ❖ Is de ontwikkeling van negatieve invloed op wettelijke beschermde soorten?
- ❖ Is er naar aanleiding van de ontwikkeling sprake van ontheffingsplicht, of is aanvullend onderzoek nodig om hierover uitsluitsel te kunnen geven?

1.1. Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied is gelegen in de gemeente Roosendaal, provincie Noord-Brabant. De onderzoekslocatie is gelegen aan de Langendijksestraat 36 te Roosendaal in het buitengebied. De omgeving bestaat aan de westzijde van het perceel voornamelijk uit grasland en agrarische gronden. Ten oosten van het gebied is een meer bosrijker gebied, wat een droog bos betreft met productie, zie navolgend figuur. Dit bosgebied is tevens een onderdeel van Natuur Netwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is de Brabantse wal op een afstand van 10 kilometer.

Figuur 1. Uitsnede luchtfoto. Het onderzoeksgebied is omkaderd met een groene lijn (bron: google.maps 2020).

1.2. Beschrijving ingreep

Het initiatief waarvoor deze ecologische quickscan is uitgevoerd betreft twee fases:

Fase 1 is het slopen van de stal, het verwijderen van een coniferen haag op het perceel van de Langendijksestraat 36 te Dorst. Fase twee betreft de oprichting van een woning op het perceel naastgelegen perceel, zie onderstaand figuur.

De initiatiefnemer heeft aangegeven het gebied waar de bebouwing wordt verwijderd een beplanting te willen creëren welke inpasbaar is in het huidige landschap. Zodoende kan worden gesteld dat er ruimte is voor ecologische ontwikkelingen binnen dit gedeelte van het perceel en bijgedragen kan worden aan een verbetering van het leefgebied voor verschillende diersoorten.

Figuur 2. Uitsnede luchtfoto met de locatie van de geplande activiteiten.

1.3. Geldigheid onderzoek

Deze ecologische quickscan heeft in principe een geldigheidsduur van 3 tot 5 jaar, afhankelijk van de beschermingscategorie en de situatie ter plaatse. Bij het aantreffen van Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijnen en Habitatrichtlijn) geldt dat de onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar geldig zijn zolang het onderzoeksgebied weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve verandering heeft ondergaan binnen de periode van 3 jaar. Indien alleen sprake is van nationaal beschermde soorten volstaat een geldigheid van 5 jaar. Hierbij geldt ook dat binnen de periode van 5 jaar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Wet natuurbescherming niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken.

2. Werkmethode

2.1. Bureauonderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van actuele waarnemingen en verspreidingsgegevens van de afgelopen 5 jaar. Daarnaast is er een literatuurstudie uitgevoerd waarbij atlassen en databases werden geraadpleegd. De atlasgegevens zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO), waaronder RAVON (stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland), SOVON (Sovon Vogelonderzoek Nederland), FLORON (Stichting Floristische Onderzoek Nederland), De Vlinderstichting en de Zoogdiervereniging.

Databanken zoals de Nationale Database Flora en Fauna (hierna: NDFF) en andere openbare websites zoals waarnemingen.nl en telmee.nl zijn geraadpleegd. De waarnemingen gelden voor het gehele kilometerhok waarin het projectgebied is gelegen. Het projectgebied is gelegen in kilometerhok 49-27-35, coördinaten 94-392.

Aanvullend op de algemene waarnemingen en verspreidingsgegevens is gebruik gemaakt van onderzoeksrapporten die zijn uitgevoerd in de omgeving van het onderzoeksgebied. Een compleet overzicht van het brongebruik is terug te vinden in hoofdstuk 5.

2.2. Veldonderzoek

Om een realistisch beeld te krijgen van de beschermde soorten in het onderzoeksgebied is op 11 maart 2020 een verkennend veldonderzoek uitgevoerd.

Het onderzoeksgebied is getoetst op het voorkomen van en de eventuele geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten in het kader van de Wet natuurbescherming. Vanwege de indicatieve waarde van de gegevens afkomstig uit het bureauonderzoek, is specifiek gelet op beschermde soorten die op basis van actuele verspreidingsgegevens in het onderzoeksgebied voorkomen.

De habitatkenmerken van het onderzoeksgebied en directe omgeving bepalen of de bij het bureauonderzoek aangetroffen beschermde soorten daadwerkelijk in het onderzoeksgebied voor kunnen komen. Niet alleen wordt beoordeeld of een soort wel of niet voor kan komen, maar ook wordt per soort bepaald welke functies in het onderzoeksgebied aanwezig kunnen zijn (bijvoorbeeld foerageergebied of verblijfplaatsen). Vervolgens wordt een bebouwingsonderzoek uitgevoerd en worden de aanwezige holtes in de bebouwing gecontroleerd en beoordeeld op potentie voor beschermde diersoorten.

Bij het veldonderzoek dient te worden opgemerkt dat de vergaarde informatie het voorkomen van beschermde flora en fauna niet compleet uitsluit, aangezien het een momentopname betreft. Het moment waarop het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd, waren niet alle beschermde soorten waarneembaar. Om die reden is de (potentiële) aanwezigheid bepaald op basis van bureauonderzoek in combinatie met veldonderzoek en expert judgement door ervaring.

3. Resultaten

3.1. Algemene beschrijving terrein

Het projectgebied betreft de achterzijde (westzijde) van het perceel aan de Langendijksestraat 36 te Roosendaal en gedeelte van het aangrenzend agrarisch perceel aan de zuidwestzijde. Het gebied bestaat uit een woning met bijbehorende tuin, twee schuren voor opslag en het agrarisch perceel aan de zuidzijde. Het agrarisch perceel wordt gebruikt voor intensieve agrarische activiteiten zoals teelt van gewassen. Onderstaande figuur toont de locatie waar de foto's zijn genomen in bijbehorende richting en geeft door middel van foto's een globale impressie van het gebied.

Figuur 3. Overzicht van de locatie op de volgende punten met genomen richting:

- 1) Voorzijde (oost) van te slopen schuren
- 2) Zijkant (noord) van schuren
- 3) Te verwijderen coniferenbomen rij
- 4) Zijkant (west) van schuren
- 5) Impressie tuin
- 6) Te verwijderen coniferen en zijkant (zuid) van schuren
- 7) Impressie achterzijde perceel (westkant)
- 8) Agrarisch perceel te bebouwen (gedeelte)

3.2. Reptielen

3.2.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en RAVON, 2020) laten zien dat er geen geverifieerde waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoekgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 1. Verspreidingsgegevens reptielen

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.2.2. Veldbezoek

De biotoop van de levendbarende hagedis bestaat uit open bossen, ruige graslanden, bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. Het is een vochtminnende soort die vaak wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Een dergelijk biotoop is niet aanwezig binnen het projectgebied.

De gladde slang wordt voornamelijk aangetroffen op droge heideterreinen, maar ook op hogere delen van hoogveengebieden, open bossen en jonge aanplant van zandgrond. Een dergelijk biotoop is niet binnen het onderzoekgebied aanwezig.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen reptielen of sporen van reptielen waargenomen.

Effectbeoordeling

De aanwezigheid van beschermde reptielen in het onderzoeksgebied is, op basis van verspreidingsgegevens en door het ontbreken van zeer specifieke habitatseisen op voorhand met voldoende zekerheid uit te sluiten. Nader onderzoek wordt niet nodig geacht.

3.3. Amfibieën

3.3.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en RAVON, 2020) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoekgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 2. Verspreidingsgegevens amfibieën

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Andere soorten (bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

Een aantal andere onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten kunnen niet op voorhand in het projectgebied worden uitgesloten. Dit betreft de bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en de middelste groene kikker/bastaardkikker. Voor deze soorten geldt in Noord-Brabant echter een algemene vrijstelling op de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Effecten op deze soorten worden daarom ook niet verder behandeld.

3.3.2. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op mogelijk aanwezigheid van beschermde amfibieën. De grond was zeer drassig in sommige gebieden rondom de bebouwing door de regenval van de afgelopen dagen. In de holtes in de muur en onder de voorwerpen tegen de muur aan zijn tevens geen amfibieën aangetroffen. Er zijn geen amfibieën aangetroffen. Er zijn tevens geen nieuwe poelen aangetroffen rondom de bebouwing. Met uitzondering van de vijver in de tuin, welke behouden blijft, zijn er geen permanente watervoerende elementen aangetroffen of de gewenste biotoop voor de bovenstaande beschermde soorten aangetroffen.

3.3.3. Effectbeoordeling

Het projectgebied vormt geen geschikte leefomgeving voor beschermde amfibieën vanwege de afwezigheid van natuurlijke biotopen (zoals hoogveen, laagveen en heidegebied) en de afwezigheid van stilstaande wateren met goed ontwikkelde watervegetatie in het projectgebied.

3.4. Vissen

3.4.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en RAVON, 2020) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoekgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 3. Verspreidingsgegevens vissen

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Andere soorten (bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.4.2. Veldbezoek

In het projectgebied zijn geen permanente watervoerende elementen aanwezig met connecties met natuurlijke waterelementen.

3.4.3. Effectbeoordeling

Door het ontbreken van een watervoerend element kan het voorkomen van beschermde vissen in het projectgebied worden uitgesloten. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

3.5. Vaatplanten

3.5.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en FLORON, 2020) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 4. Verspreidingsgegevens vaatplanten

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Dreps	<i>Bromus secalinus</i> L.	Andere soorten (bijlage A)	groeiplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.5.2. Veldbezoek

In het onderzoeksgebied is gekeken naar aanwijzingen van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten. De bodem van het terrein bestaat uit (laarpodzolgronden) leemarm en zwak lemig fijn zand. Op het terrein rondom de bebouwing ligt aan de zuidzijde grasland, aan de zuidzijde zijn soorten zoals brandnetel (*Urtica dioica*), grote weegbree (*Plantago major* s. *major*), gewone paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en paarse dovennetel (*Lamium purpureum*) aangetroffen.

Aan de noordzijde tussen de coniferenbomen en de muur van de bebouwing is een associatie aangetroffen waarin de zwarte nachtschade (*Solanum nigrum*) domineerde (70%).

De groeilocatie van dreps zijn akkers (wintergraanakkers en speltakkers), soms langs spoorwegen (spoorwegterreinen), braakliggende grond, wegranden (open plekken in bermen van grote verkeerswegen), ruigten, ruderaal plaatsen en stortterreinen. Het heeft voorkeur voor droge storingsmilieus en is verdeeld de volgende associaties: Korensla associatie (30BA01A), ruige klaproos associatie (30BA02A), stoppelleeuwebek associatie (30BB1A), Gele ganzenbloem associatie (20BB01A) en de glanshaver associatie (16BB01A en 16BB01B).

Na analyse van de aanwezige planten met de Braun Blanket methodiek met SynBioSys worden de bovenstaande associaties niet geacht aanwezig te zijn, welke bekend zijn in de sociologie van Dreps.

3.5.3. Effectbeoordeling

Het literatuuronderzoek en veldbezoek geven geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van beschermde vaatplanten. Het literatuuronderzoek en veldbezoek geven geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van beschermde vaatplanten. Nader onderzoek wordt niet nodig geacht.

3.6. Grondgebonden landzoogdieren

3.6.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en Zoogdierverseniging 2020) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoekgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 5. Verspreidingsgegevens grond gebonden landzoogdieren

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functioneel gebied	Verspreiding
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Boommarter	<i>Martes martes</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (Bijlage A)	Functioneel leefgebied	Was mogelijk aanwezig (2015)

Een aantal andere onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten kunnen niet op voorhand in het projectgebied worden uitgesloten. Dit betreft de aarmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, wild zwijn en woelrat. Voor deze soorten geldt in Noord-Brabant echter een algemene vrijstelling op de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Effecten op deze soorten worden daarom ook niet verder behandeld.

3.6.2. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren. Hiervoor is voornamelijk aandacht besteed aan de groene delen van het projectgebied en eventuele verbindingzones.

Tijdens het veldbezoek zijn twee hazen (*Lepus europaeus*) aangetroffen op de aangrenzende agrarische gronden ten noorden en ten zuiden van het projectgebied. In het onderzoeksgebied zelf zijn enkele muizensporen aangetroffen. Het onderzoeksgebied is een vastgesteld territorium van een kat (*Felis silvestris catus*).

Waarneming in de directe omgeving geven aan dat er tevens meerdere konijnen (*Oryctolagus cuniculus*) in de omgeving actief waren, maar de aantallen zijn gekelderd door een recente uitbraak van myxomatose.

Activiteiten van marterachtigen zijn onderzocht aan de hand een veldinspectie van de gebouwen en de omgeving. Bij de veldinspectie is gezocht naar geschikte verblijfplaatsen, pootafdrukken, prooiresten, latrines en krabsporen aan bomen. Deze zijn niet aangetroffen. Het bosgebied richting het oosten heeft een groter potentieel dan het onderzoeksgebied.

De bomenreeks gelegen langs de Langendijksestraat heeft enige potentie voor een verbindingroute voor de eekhoorn. Er zijn geen eekhoornnesten aangetroffen rondom en op de projectlocatie.

3.6.3. Effectbeoordeling

Het literatuuronderzoek geeft aan dat er in de nabije omgeving beschermde diersoorten kunnen worden aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van beschermde grondgebonden landzoogdieren aangetroffen.

Indien de sloop begint wordt geadviseerd in het kader van de zorgplicht om een passende vluchtroute beschikbaar te houden. Aangezien de beoogde activiteiten geen invloed hebben op de bomenrij langs de Langendijksestraat wordt nader onderzoek niet nodig geacht.

3.7. Vleermuizen

3.7.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF en Zoogdiervereniging, 2019) laten zien dat er geen waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. Naar vleermuizen is geen soortspecifiek onderzoek verricht.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoeksgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 6. Verspreidingsgegevens vleermuizen

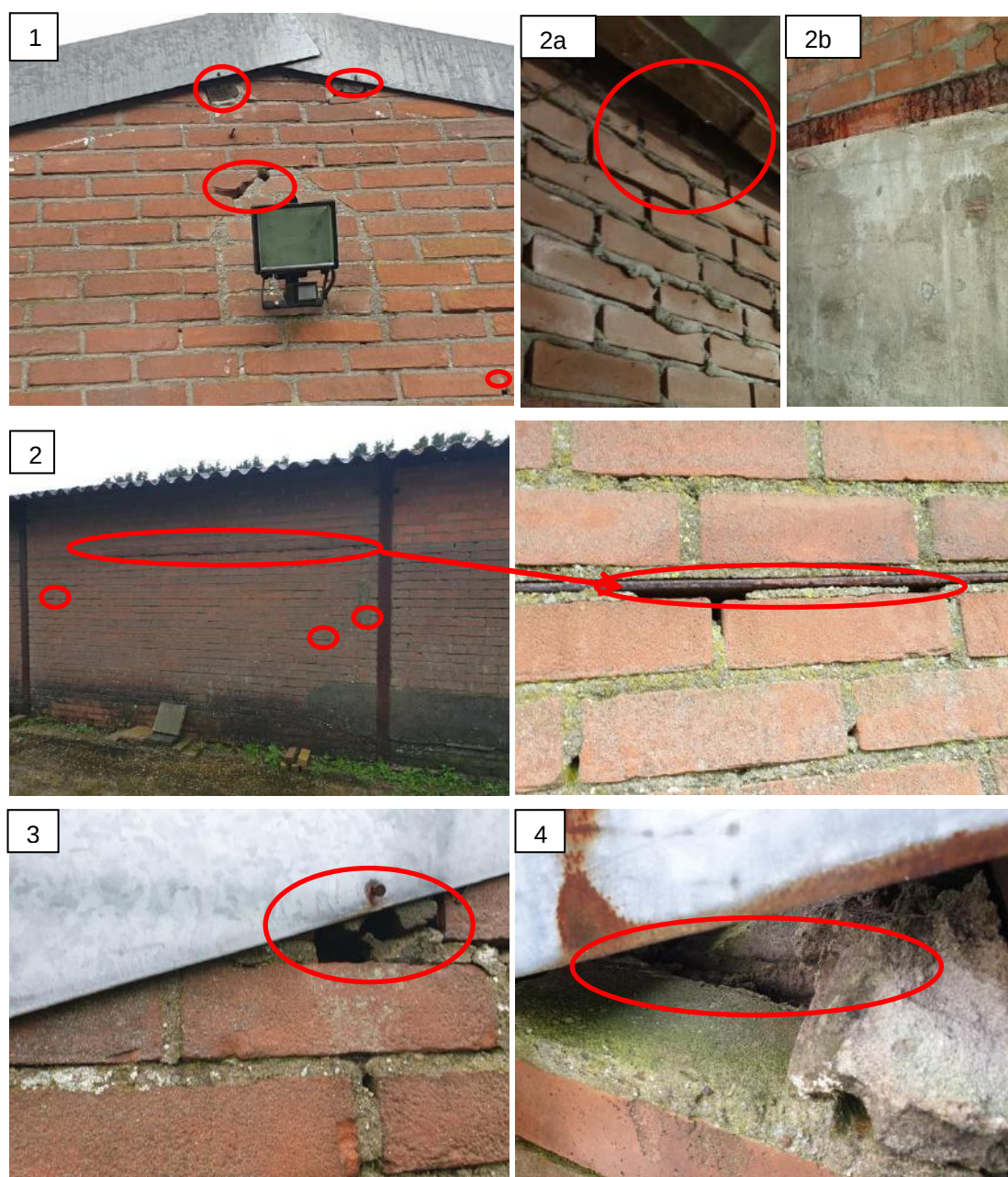
Soort	Latijnse naam	Beschermde:	Functie gebied	Verspreiding
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i> <i>spp. mystacinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	In bomen (kraam/zomer) verblijf In gebouwen (kraam/zomer) verblijf essentieel foerageergebied (bomen) vliegroute (bomen)	Was mogelijk aanwezig (2015)
Rosse vleermuis	<i>Myotis mystacinus</i> <i>ssp. mystacinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Vliegroute Foorageergebied Mogelijke (zomer/kraam/winter/paar) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus</i> <i>pygmaeus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus</i> <i>pipistrellus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus</i> <i>nathusii</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Vliegroute Mogelijk (zomer/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio</i> <i>murinus ssp.</i> <i>murinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Vliegroute Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Vliegroute Winterverblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)
Laatvlieger	<i>Eptesicus</i> <i>serotinus</i>	Habitatrichtlijn Bern II, HR IV	Essentieel foerageergebied Mogelijk (zomer/kraam/paar/winter) verblijfplaats	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.7.2. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Hiervoor is de buitenkant van de bebouwing onderzocht op mogelijk geschikte verblijfplaatsen of toegangen, zoals open stootvoegen, kieren en spleten. Alle gevonden ruimtes zijn gecontroleerd met een endoscoop (HBM inspectiecamera/endoscoop deluxe). De te verwijderen coniferenbomen zijn tevens onderzocht op potentie.

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

De bebouwing is onderzocht op mogelijkheden voor vleermuizen. De dakbedekking bestaat uit een enkele laag golfplaten. De muren bestaan uit een combinatie van dubbele en enkele bakstenen muren. Het merendeel van de bebouwing is niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen, zoals de metalen platen aan de weerszijde van de daken, doordat de oppervlakte te glad is, net als te gladde muren zonder voegen als onderdeel van de dubbele muren, waardoor er geen mogelijkheden zijn om vast te haken/hangen. Tevens is het klimaat in de muren niet optimaal door teveel vocht, inregening en tocht in de muren waardoor temperatuurschommelingen frequent kunnen voorkomen bij wisseling van weer. Alle muren zijn gecontroleerd op openingen welke verblijfplaatsen kunnen vormen. Een paar voorbeelden van onderzochte locaties worden hieronder weergegeven:

Figuur 4. Detailfoto's van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied. 1) Oostzijde schuur (ingang) open voegen in dubbelwandige muur, 2) Impressie van de binnenkant van de schuur, twee verschillende wanden. 2a lijkt geschikt, 2b bij is het onderste deel niet geschikt, 3) impressie van open kieren en voegen in dubbelwandige muur, 4) impressie van achterzijde schuur (westzijde) openingen in kieren en voegen dak in de dubbelwandige muur.

Aangezien onderhoudswerkzaamheden al minstens vijf jaar niet hebben plaatsgevonden en het schoonmaken in de spouwmuuren vrijwel niet mogelijk is, zouden in theorie sporen van verouderde of huidige vleermuisactiviteit zichtbaar moeten zijn in de vorm van mest, chitine resten van insecten of urine sporen.

In de twee bezochte schuren zijn geen sporen gevonden van vleermuizen, zoals vleermuiskeutels en prooi-resten (afgebeten vleugels van [nacht]vlinders of chitine resten en urinesporen). Fysieke exemplaren zijn tevens niet aangetroffen op de locatie.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

Op de projectlocatie worden enkele coniferenbomen verwijderd. Deze coniferenbomen zijn beschadigd aangetroffen op de projectlocatie, mogelijk door de voorgaande stormen, zie onderstaand figuren;

Figuur 5. Voorbeeld van beschadigde coniferen op projectlocatie.

Alle coniferenbomen zijn nagelopen en gecontroleerd op natuurlijke holtes met voldoende beschutting voor inregening en wind. Deze zijn niet aangetroffen. Verder was er geen loshangende schors die kon worden gecontroleerd op activiteit.

De andere bomen worden behouden op het perceel. Mogelijke foerageer -en vliegroutes worden langs de lineaire bomenrijen richting het bosgebied van de Langendijksestraat. De tuin met de vijver en de bomen rondom de tuin worden behouden, waarbij een groot deel van een foerageergebied wordt behouden.

3.7.3. Effectbeoordeling

Tijdens het veldbezoek zijn er geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van vleermuizen binnen de bebouwing of enig ander teken dat het door vleermuizen wordt gebruikt nu en in het verleden. Gedurende de sloop kan er gewerkt worden met een ecologisch sloopprotocol om enige mogelijke effecten zo veel mogelijk uit te kunnen sluiten. Het woonhuis aan de oostzijde, wat wordt behouden, heeft voor gebouw minnende vleermuissoorten meer potentieel dan de schuren aan de oostzijde van het perceel.

De lijnvormige objecten (bomenrij) aan de oostzijde van het perceel hebben potentieel om gebruikt te worden als foerageergebied en vliegroute. In de toekomst blijven deze bomen beschikbaar als foerageer en vlieggebied. Een nader onderzoek naar vleermuizen wordt niet nodig geacht, aangezien het gebied beschikbaar blijft als foerageergebied en als vliegroute, mits er zorgvuldig wordt omgegaan met verstoring door licht tijdens de sloop en bouw tijdens de perioden van activiteit door vleermuizen.

3.8. Vogels

3.8.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFP en SOVON, 2019) laten zien dat er geen geverifieerde recente waarnemingen zijn voor beschermde soorten in het onderzoeksgebied en diens directe omgeving. De niet geverifieerde waarnemingen is in 2016 een buizerd op 450 meter van het onderzoeksgebied waargenomen en in 2016-2017 een steenuil op 500 meter afstand.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoekgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 7. Verspreidingsgegevens vogels

Soort	Latijnse naam	Beschermd	Functie gebied	Verspreiding
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn Categorie 2	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn Categorie 2	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	Vogelrichtlijn Categorie 4	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Bosuil	<i>Strix aluco</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)
Sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogelrichtlijn Bern II	Vastgesteld territorium Functioneel leefgebied Nestlocatie	Was mogelijk aanwezig (2015)

3.8.2. Veldbezoek

De stallen zijn gecontroleerd op broedmogelijkheden. Er is een mogelijkheid voor kleinere vogels om de schuren te betreden via de kieren in het dak waar de regenpijp loopt, zie onderstaand figuur. Grotere vogels hebben geen tot zeer weinig mogelijkheden om de schuren in te vliegen, tenzij de deuren open staan.

Figuur 6. Opening in het dak. Mogelijke invliegopening.

De schuren zijn zeer open en er is weinig mogelijkheid voor een beschermde nestlocatie, met uitzondering van twee holtes in de achterste muur (westzijde). Er zijn geen nestlocaties aangetroffen binnenin de bebouwing. Wel zijn er uitwerpselen gevonden van zeer kleine vogels.

De klimopplanten tegen de oostzijde van het perceel zijn gecontroleerd en de omringende coniferenbomen zijn gecontroleerd op nestactiviteit. In de coniferenbomen aan de noordzijde van het perceel is een duivennest aangetroffen, verder werd de bomenreeks voornamelijk gebruikt als rust en foerageer gebied door kleinere vogelsoorten.

In de coniferenbomen aan de zuidzijde van het perceel werd tevens enkel foerageer en rust gedrag geobserveerd. Nestlocaties zijn niet aangetroffen.

Overvliegende soorten welke geen binding met het projectgebied hadden waren buizerd (*Buteo buteo*) (bevestigd nest in nabijgelegen bosgebied), wilde eend (*Anas platyrhynchos*) en scholekster (*Haematopus ostralegus*).

Vogelsoorten categorie 1 t/m 4

Categorie 1 t/m 4 betreft nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn.

De bebouwing in het projectgebied is tijdens het veldbezoek onderzocht op mogelijke nestlocaties van de huismus, gierzwaluw en de havik en het gebied op potentie beoordeeld.

De te slopen schuren zijn niet geschikt als broedlocatie vanwege de afwezigheid van dakbeschot onder het dak en geschikte openingen anderszijds. Wel is er gelegenheid voor stofbaden en drinkwater aanwezig. Er is geen activiteit van huismussen geconstateerd.

Voor hun nestgelegenheid zijn Gierzwaluwen afhankelijk van beschikbaarheid van gebouwen met geschikte holtes. De te slopen schuren zijn niet geschikt als broedlocatie vanwege de afwezigheid van dakbeschot onder het dak en geschikte openingen anderszijds. Het is mogelijk dat Gierzwaluwen uit de nabije omgeving de weilanden achter het projectgebied gebruiken om te foerageren.

Voor de havik zijn de gewenste habitatseisen voor een nestlocatie niet aanwezig binnen de projectlocatie. De havik nest meestal hoog in de kroon van een loof- maar meestal een naaldboom met een basis van stevige takken. Het is een mogelijkheid dat de Havik de bomen aan de noordzijde van het perceel kan gebruiken als uitzichtpunt. Aangezien deze niet worden verwijderd worden er vrijwel geen effecten verwacht.

Vogelsoorten categorie 5

Categorie 5 betreft nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De volgende categorie 5 soorten zijn aangetroffen:

Buiten het gebied, welke behouden blijft, is er een eksternest aangetroffen (*Pica pica*), welke een nest hebben gebouwd aan de oostzijde van het perceel naast het woonhuis.

De coniferenbomen werden voornamelijk gebruikt door een klucht pimpelmezen (*Cyanistes caeruleus*) welke het complete perceel gebruikt als territorium. Effecten op deze dieren worden minimaal geacht aangezien de nestlocaties niet in de begroeiing rondom de bebouwing zich bevindt maar in de tuin aan de oostzijde van het perceel, welke niet wordt gewijzigd.

Enkele kraaien (*Corvus corone*) werden aangetroffen in de bomen aan de oostzijde van het perceel welke gebruikt werden als overzichtslocatie en rustlocatie. De coniferenbomen werden niet gebruikt.

Overige soorten

De aangetroffen soorten vallen niet onder categorie 1 t/m 5. De Wet natuurbescherming biedt gedurende het broedseizoen bescherming aan de nesten van deze soorten, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten zijn. Er zijn geen natuurgebieden voor deze soorten aangewezen op grond van de Wet natuurbescherming, (Vogelbescherming, 2018). Hieronder volgt een korte beschrijving van de broedperiode per aangetroffen soort:

- Witte kwikstaart (*Motacilla alba*)
Broedt van april tot augustus. Heeft één à twee nesten per jaar met meestal 4-6 eieren. Broedduur: 12-14 dagen.
- Merel (*Turdus merula*)
Broedt van eind maart tot in juli. Heeft twee legsels (soms drie) per broedseizoen, met elk 4-5 eieren. Broedduur: 11-15 dagen.
- Groenling (*Chloris chloris*)
Broedt van eind maart tot in augustus. Heeft meestal twee legsels, met meestal 4 of 5 eieren. Broedduur 11-14 dagen.
- Houtduif (*Columba palumbus*)
Broedt het gehele jaar, voornamelijk in het voorjaar en de zomer. Kan drie legsels per jaar hebben met meestal 2 eieren.
- Roodborst (*Erithacus rubecula*)
Broedt van april tot in juli. Heeft in die periode twee legsels, met ieder 5-7 eieren. Broedduur: 12-15 dagen.

3.8.3. Effectbeoordeling

Het gebied is geschikt als foerageer-, rust en -nestlocatie voor algemene vogels. Er zijn echter in de bebouwing geen nest aangetroffen van vogelsoorten. In de omringende coniferenbomen is nestactiviteit van een houtduif aangetroffen.

Door de stallen te slopen buiten het broedseizoen wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van de voorkomende vogelsoorten. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van bossen en bosranden als Buizerd, Bosuil, Ransuil, Boomvalk en Sperwer worden minder direct verwacht. Deze zijn gebonden voor hun voedsel en nestgelegenheid aan bossen of bosranden en voor hun verblijf afhankelijk van bomen, waar ze gebruik maken van al of niet zelfgebouwde vogelnesten en holten in bomen.

3.9. Ongewervelden

3.9.1. Literatuuronderzoek

Verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) laten zien dat er geen beschermde ongewervelden zijn waargenomen in de buurt van het onderzoeksgebied en diens directe omgeving.

Beschermde soorten die wel in het kilometerhok van het onderzoekgebied voorkomen of voorkwamen, maar niet in de buurt van het projectgebied zijn aangetroffen zijn:

Tabel 8. Verspreidingsgegevens ongewervelden

Soort	Latijnse naam	Beschermd volgens:	Functie gebied	Verspreiding
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>	Andere soorten	Functioneel leefgebied	Is mogelijk aanwezig (2015)

3.9.2. Veldbezoek

Tijdens het veldonderzoek zijn de aanwezige biotopen op potentie beoordeeld. Tijdens het veldonderzoek zijn er naar vraatsporen en waardplanten gezocht. Er zijn op de onderzoekslocatie geen bekende waardplanten van de bruine eikenpage aangetroffen waaronder kleine boompjes (kwijnende boompjes) van de eik.

3.9.3. Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied biedt geen geschikt leefgebied voor beschermde ongewervelde. Met de toekomstige ontwikkelingen hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde ongewervelde. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

4. Conclusies en aanbevelingen

Binnen het plangebied en/of de directe omgeving daarvan komen geen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De aangetroffen dieren en de effecten van de activiteit zijn in onderstaande Tabel 9 inzichtelijk gemaakt. Daaronder worden de eventueel te nemen maatregelen beschreven en/of de aanbevelingen.

Tabel 9. Overzicht van functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna evenals de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde activiteit.

	Geschikt habitat	Beschermde soorten aangetroffen	Effect fase 1	Effect fase 2
Reptielen	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	Nee	Nee
Vissen	Nee	Nee	Nee	Nee
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Nee
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Nee	Nee ³	Nee
Vleermuizen	Ja	Nee	+/- ¹	+/- ¹
Vogels	Ja	Nee	+/- ²	Nee
Ongewervelde	Nee	Nee	Nee	Nee

(1) Vleermuizen

Tijdens de sloop/bouw kan er worden gewerkt met verlichting voornamelijk langs de mogelijke vlieg – en foerageerroute langs de Langendijksestraat. Aanbevolen wordt om de bouwverlichting neerwaarts te richten of de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang (buiten de schemerperiode) uit te voeren.

(2) Vogels

Activiteit: slopen schuren

Voor de sloopactiviteiten wordt geadviseerd dit buiten het nestseizoen uit te voeren. Alleen dan zullen er geen permanente nadelige effecten optreden voor broedende soorten. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een deskundige gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. De ontwikkeling van nieuwe beplanting en eventuele herplanting van bomen kan bijdragen aan een vergroting van habitat van de aanwezige vogelsoorten.

Activiteit: kappen coniferenbomen

Kapactiviteiten worden geadviseerd buiten het nestseizoen uit te voeren. Alleen dan zullen er geen permanente nadelige effecten optreden voor broedende soorten. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een deskundige gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Activiteit: bouw van woonhuis op agrarisch perceel

Het agrarische land aan de zuidzijde wordt gebruikt voor teelt. Er zijn regelmatig verstoringen zijn gedurende de oogst en de zaaiing van de gewassen. Deze activiteiten worden beëindigd voor een gedeelte van het perceel. Effecten voor vogelsoorten, welke foerageren op het agrarisch land worden zodoende minimaal geacht. De uitbreiding van de mogelijke tuin bij het nieuwe woonhuis kan bijdragen aan een vergroting van het habitat van de aanwezige vogelsoorten inclusief behoud van het gebruik door foeragerende vogelsoorten van het agrarisch perceel rondom het nieuwe woonhuis.

(3) Algemene aanbevelingen

Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende beschermde flora en fauna middels de zorgplicht. Indien de sloop begint wordt geadviseerd in het kader van de zorgplicht om een passende vluchtroute beschikbaar te behouden. Wanneer ondanks zorgvuldig handelen schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een deskundige.

Conclusie

De beoogde activiteiten uitvoerbaar, mits bovenstaande maatregelen in acht worden genomen.

5. Literatuurlijst

5.1. Literaire referenties

- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., Swaay C. van, Wynhoff I., De Vlinderstichting. (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C., (Red.). (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers R.C.M., Delft, J.J.C.W. van. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Limpens, H.J.G.A., Regelink J. (2017). *Syllabus Vleermuizen en Planologie* (pp. 116). Zoogdiervereniging.
- Vogelbescherming. (2007). *Topografische inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland*. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

5.2. Gebruikte websites

- NDFF & FLORON. (2020). *Verspreidingsatlas Vaatplanten 2018*. Geraadpleegd op 09 maart 2020 via:
www.verspreidingsatlas.nl
- RAVON. (2020). *Verspreidingsonderzoek Reptielen en Amfibieën 2018*. Geraadpleegd op 09 maart 2020 via: [/www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)
- Regelink. (2020). *FloraFaunaCheck Gemeente Roosendaal*. Geraadpleegd op 09 maart 2020 via:
www.florafauanacheck.nl
- Vlinderstichting. (2020). *Bedreigde vlindersoorten*. Geraadpleegd op 09 maart 2020 via:
www.vlinderstichting.nl
- Vogelbescherming. (2020). *Soortbescherming, Wet- en regelgeving*. Geraadpleegd 09 maart 2020 via: www.vogelbescherming.nl

6. Bijlagen

Bijlage 1: Toetsingskader

Bijlage 1: Toetsingskader

De soortbescherming in Nederland is sinds 1-1-2017 geregeld in de Wet natuurbescherming (voorheen Flora- en faunawet). In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd.

Europees beschermd		Nationaal beschermd
Vogelrichtlijnsoorten (VR)	Habitatrichtlijnsoorten (HR)	Nationale soorten

Verbodsbepalingen

Per beschermingsregime gelden specifieke verbodsbepalingen:

Verboden	Europees beschermd			Nationaal beschermd	
	Vogels	HR-dieren	HR-planten	Dieren	Flora
Beschermde soorten te doden of te vangen.	Art. 3.1.1	Art. 3.5.1		Art. 3.10.1a	
De voortplantingsplaats of rustplaats te beschadigen, vernielen of wegnemen	Art. 3.1.2	Art. 3.5.4		Art. 3.10.1b	
Eieren te beschadigen, rapen of bezitten	Art. 3.1.3	Art. 3.5.3			
Beschermde soorten te verstoren	Art. 2.1.4	Art. 3.5.2			
Beschermde planten te plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen			Art. 3.5.5		Art. 3.10.1c
Beschermde soorten te vervoeren, verhandelen, ruilen, etc.	Art. 3.2.1	Art. 3.6.1	Art. 3.6.1		

Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1)

- ❖ lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- ❖ lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- ❖ lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- ❖ lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- ❖ lid 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5)

- ❖ lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- ❖ lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- ❖ lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- ❖ lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- ❖ lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationale soorten (andere soorten) (artikel 3.10)

- ❖ lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Opzetvereiste

Ten aanzien van het opzetvereiste dat is opgenomen in de meeste verbodsbepalingen van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, geldt ook als sprake is van voorwaardelijke opzet. Van voorwaardelijke opzet is sprake als een handeling wordt verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaard wordt dat deze handeling schadelijke gevolgen voor een beschermde soort.

Verstoring

Voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen sprake is van overtreding van de wet, indien de staat van instandhouding niet in het geding is.

Voor nationaal beschermde soorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten.

Provinciale vrijstellingen

Ten aanzien van de andere nationaal beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (de provincies) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1.

Ontheffingsplicht en gedragscodes

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet dient ontheffing te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, geen alternatieven voorhanden zijn en sprake is van een erkend belang.

Het is ook mogelijk om te werken volgens een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Indien gewerkt kan worden conform een gedragscode is geen ontheffing nodig.

Erkende belangen

Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.3.4b)

- ❖ in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- ❖ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ❖ ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ❖ ter bescherming van flora of fauna;
- ❖ voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- ❖ om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.8.5b)

- ❖ in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ❖ ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- ❖ in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- ❖ voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- ❖ om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Nationale soorten (andere soorten) (artikel 3.10.2)

- ❖ in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ❖ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ❖ ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ❖ ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- ❖ in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- ❖ in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- ❖ in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- ❖ in het algemeen belang.

Algemene zorgplicht (Artikel 1.11)

- ❖ lid 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- ❖ lid 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - ❖ dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - ❖ indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- ❖ lid 3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.